

mini przewodnik

free

+ współrzędne gps

po!skaniezwykla
masa miejsc godnych uwagi

Trasa wycieczki: Romański Kraków

czas trwania: 3 godziny, typ: piesza, liczba miejsc: 7, stopień trudności:
bardzo łatwa

wydrukuj i zabierz na wycieczkę!

Opis wycieczki

Wiele jest pamiątek romańskich w Krakowie. Wszakże Kraków powstał przeszło tysiąc lat temu, a pierwsza wzmianka o mieście pochodzi z 965 r. Wtedy już religią panującą było chrześcijaństwo. W tym czasie powstają w Polsce pierwsze budowle romańskie. Najstarszą budowlą romańską w Krakowie jest rotunda św. Feliksa i Adaukta, później zwana rotundą Najświętszej Panny Marii, którą możemy obejrzeć na wystawie Wawel Zaginiony. Warto potem udać do katedry wawelskiej, gdzie z okresu romanizmu mamy dwie ciekawe pamiątki: kryptę św. Leonarda, gdzie już w 1118 r. został pochowany biskup Maurus oraz dolną część Wieży Srebrnych Dzwonów.

Kiedy zejdziemy ze wzgórza wawelskiego i udamy się w kierunku Rynku po drodze mijamy kościół św. Andrzeja. Romańską budowlę, wymurowaną z kamienia, ze strzelnicami ufundował Sieciech, palatyn księcia Władysława Hermana. Potem wstępujemy na krużganki klasztoru dominikanów. Jedna ze ścian jest romańska i przypuszcza się, że może być pozostałością po pierwszym kościele stojącym w tym miejscu, noszącym wezwanie św. Tomasza. Już na Rynku obejrzemy kościół św. Wojciecha. W dolnej części jest on romański, dopiero w XVII w. wprowadzono kopuły nakrywające kościół.

Później spacerkiem wędrujemy na Salwator. Tam na wzgórzu św. Bronisławy znajduje się kościół Najświętszego Salwatora. Świątynia była oczywiście wielokrotnie przebudowana, ale to co zachowało się w oryginalnym kształcie, to prezbiterium starego romańskiego kościółka.

Wsiadamy do tramwaju nr 6 i jedziemy na Krzemionki. Tam na wzgórzu Lassoty znajduje się kościółek św. Benedykta. Podejdźmy pod niego, bo do środka możemy wejść tylko raz w roku, w święto Rękawki, czyli we wtorek po Wielkanocy. Kościółek kiedyś był rotundą, a przylegało do niego Palatium jakiegoś księcia, być może podległego księciu na Wawelu.

Program wycieczki

Kraków

Wystawa "Wawel zaginiony"

Wystawa "Wawel zaginiony" obejmuje najstarsze zachowane budowle Wawelu, m.in. rotundę św. Feliksa i Adaukta - zabytek w stylu romańskim. W sieni i podziemiach dawnych kuchni królewskich zostały umieszczone: makietka zabudowy wzgórza wawelskiego w końcu XVIII w. oraz plansze, na których przedstawiono modele (hipotetyczne) dwóch pierwszych katedr i innych budowli znajdujących się kiedyś na Wawelu. Warto zobaczyć tu również lapidarium renesansowej kamieniarki oraz zbiór kafli z pieców zamku.

50°03'14"N 19°56'10"E | na mapie:A

Kraków

Katedra na Wawelu

Gotycka katedra św. Wacława i św. Stanisława Biskupa została wzniesiona na reliktach dwóch starszych katedr romańskich: pierwszej - z 1. poł. XI w. i drugiej, z ok. 1070-1142 (wykorzystano niektóre elementy tej drugiej katedry, np. kryptę św. Leonarda sprzed 1118 r.). Budowę prowadzono etapami od XIV do XVIII w.: prezbiterium z obejściem (1320-1346), korpus (do 1364), kaplice (XIV-XVIII w.), nadbudowa wież (1514-1530), nadbudowa obejścia (2 poł. XVII - 1 poł. XVIII w.). Katedrę restaurowano w latach 1895-1910.

Jest to trójnawowa bazylika z transeptem i prezbiterium zamkniętym prosto, otoczonym ambitem (obejściem), z dwiema wieżami od frontu: Zegarową (z barokowym

hełmem 1715-1716) i Zygmuntofską (dzwonnica). Wyposażenie katedry jest niezwykle bogate: pośrodku znajduje się konfesja św. Stanisława (1626-1633), gotyckie nagrobki królów (m. in. Władysława Łokietka, Kazimierza Wielkiego, Władysława Jagiełły), a wokół 18 kaplic grobowych królów i biskupów (m. in. Świętokrzyska - gotycka, Potockich - renesansowa, Zygmuntofska - renesansowa, Mariacka, inaczej Batorego - gotycka, przekształcana w XVI i XVII w., Wazów - barokowa i in.) W kryptach pod katedrą znajdują się groby królewskie oraz grobowiec i pomnik marszałka Józefa Piłsudskiego.

50°03'17"N 19°56'08"E | na mapie:B

Kraków

Kościół św. Andrzeja

Kościół św. Andrzeja - romański, obronny, został wzniesiony w latach 1079-1098. Jest to jedyna świątynia w Krakowie, która oparła się najazdowi tatarskiemu (1241). W XVII w. podwyższono wieżę i nakryto je barokowymi hełmami, a na przełomie XVII i XVIII w. zmieniono wystrój wnętrz na barokowy. Kościół powstał z fundacji palatyna księcia Władysława Hermana- Sieciecha. Przebudowano go w XII w. Od początku był budowlą obronną o czym najlepiej świadczą grube mury, strzelnice w ścianach, wieże obserwacyjne z okienkami wysoko położonymi.

W 1316 roku przy kościele osiadły Klaryski, wcześniej mieszkające w Skale, grodzisku koło Ojcowa. Wtedy przekazano im na własność ten kościół i są tu do dziś. Wystrój wewnętrzny jest barokowy. Twórcą przepięknych stiuków był Baltazar Fontana, a malowideł Karol Dankwart. Przedstawiają one sceny z życia błogosławionej Salomei. Ołtarz główny wykonał Franciszek Placidi. Znajduje się w nim obraz patrona kościoła, św. Andrzeja. Po prawej stronie ołtarz błogosławionej Salomei z XVIII w. Ciekawa jest ambona, rokokowa w kształcie łodzi, symbol kościoła. W kościele już za klauzurą znaleziono najstarsze, romańskie malowidła. W klasztorze siostry przechowują XIV-wieczne figurki jasełkowe podarowane przez siostrę Kazimierza Wielkiego Elżbietę Łokietkównę.

Jedna z wersji historyków mówi, że kościół miał początkowo wezwanie św. Idziego i był fundacją Władysława Hermana za urodzenie Krzywoustego, dopiero później wezwanie przeniesiono na dzisiejszy kościół tegoż świętego znajdujący się pod samym Wawelem.

50°03'24"N 19°56'18"E | na mapie:C

Kraków Kościół Świętej Trójcy

Kościół Świętej Trójcy (dominikanów) pochodzący z początku XIII w. uległ zniszczeniu w czasie najazdu tatarskiego. Odbudowany w 2 poł. XIII w., w poł. XV w. został przekształcony w stylu gotyckim. W XVII w. dobudowano kaplice, a po pożarze (1850) został odbudowany w stylu neogotyckim. W neogotyckiej kruchcie znajduje się portal z 1400 roku z dekoracją roślinną.

W prezbiterium znajduje się ołtarz wykonany w XIX w zaprojektowany przez ówczesnego przeora ojca Mariana Pavoniego. Obok ołtarza płyta nagrobna księcia Leszka Czarnego i z XV w. Filipa Kallimacha, która zaprojektowana była przez Wita Stwosza. Po przeciwnej stronie ołtarza grób fundatora Dominikanów - Iwo Odrowąża - wielkiego biskupa krakowskiego, fundatora wielu kościołów i klasztorów w Krakowie i okolicach.

W kościele umieszczone są ciekawe kaplice rodowe. Z prawej strony od tyłu - kaplica Lubomirskich (św. Róży Limańskiej), gdzie pochowani są wybitni przedstawiciele tego rodu. Ciekawą jest kaplica św. Józefa, w niej bowiem znajduje się nagrobek renesansowy Prospera Provano, który z polecenia króla Zygmunta Augusta zorganizował pierwszą linię pocztową, łączącą Kraków z Wenecją. Bliżej prezbiterium jest kaplica rodu Myszkowskich (św. Dominika) zbudowana na wzór kaplicy zygmuntońskiej. Warto spojrzeć w górę by zobaczyć galerię pomników rodu Myszkowskich. Obok znajduje się wejście do kaplicy Matki Bożej Różańcowej, zbudowanej dla upamiętnienia zwycięstwa pod Wiedniem. Kaplica ta właściwie stanowi osobny kościółek. W jej ołtarzu głównym znajduje się obraz - kopia Matki Bożej Różańcowej z XVI w. W krypcie pod kaplicą spoczywa matka króla Jana III Sobieskiego i jego brat Marek. Prochy te przywieziono z Żółkwi po II Wojnie Światowej.

Po drugiej stronie wśród ciekawych kaplic warto zatrzymać się przy pierwszej od ołtarza kaplicy pw. Jezusa Ukrzyżowanego, gdzie znajduje się nagrobek generała Jana Skrzyneckiego. W tej samej kaplicy relikwiarz Wita, apostoła Litwy z XIII w. Nad kaplicą znajduje się kolejna, do której możemy wejść po schodach, kaplica św. Jacka wykonana obecnie przez Baltazara Fontanę, z pięknymi stiukami i relikwiarzem- trumną świętego z postacią św. Jacka w Glorii. Św. Jacek był pierwszym dominikaninem, który przybył do Krakowa na polecenie swego wuja Iwo Odrowąża i tu założył zgromadzenie. Zmarł w roku lokacji miasta Krakowa.

Po zwiedzeniu kościoła warto podejść na krużganki, gdzie znajduje się kilka nagrobków renesansowych, ciekawe obrazy, kapitularz oraz stara romańska ściana. Za nią znajduje się refektarz. Jeśli się uda można wejść do sieni gotyckiej oraz do dawnego dormitorium. Klasztor wybudowany jest wokół dwóch wirydarzy. Bardzo ciekawa jest także biblioteka.

50°03'33"N 19°56'22"E | na mapie:D

Kraków Kościół św. Wojciecha

Kościół św. Wojciecha, pochodzący z XI/XII w., został przebudowany w stylu barokowym (pocz. XVII w.). We wnętrzu znajdują się XV-wieczny krzyż i XVII-wieczny obraz św. Wojciecha. W podziemiach mieści się wystawa Muzeum Archeologicznego prezentująca dzieje Rynku.

Obecny kościół został wybudowany w XII w. miejscu dawnego kościoła drewnianego pochodzącego z X wieku. Według legend kazania głosił tu św. Wojciech, patron Polski. Ołtarz główny pochodzi z XVIII wieku, mieszczący się na nim obraz przedstawia Matkę Boską z Dzieciątkiem a także posągi św. Wojciecha i św. Stanisława. Pod kościołem znajduje się XVII wieczna krypta grobowa.

50°03'40"N 19°56'15"E | na mapie:E

Kraków Kościół Najświętszego Salwatora

Na zachód od centrum Krakowa znajduje się Zwierzyniec - dawna wieś podkrakowska, dziś dzielnica Krakowa, w której na wzgórzu mieści się jeden z najstarszych, krakowskich kościołów. Pierwsze wiadomości na jego temat pochodzą z 1148 roku, ale obecny wygląd uzyskał dopiero w XVII w. po odbudowie mającej miejsce po potopie szwedzkim. W roku 1961 jego wnętrzu przywrócono romański charakter. W prezbiterium, obok ołtarza, możemy zobaczyć renesansowe malowidła z początku XVI w. Jednym z najcenniejszych zabytków jest obraz Ukrzyżowanego Pana Jezusa, namalowany w 1605 r. przez Kacpra Kuncza, z którym związana jest legenda. Otóż istniał tu niegdyś krzyż przesyłany Mieszkowi I. Modlił się przed nim bardzo ubogi skrzypek, któremu Pan Jezus podarował drogi trzewik, przez co miał wiele problemów, gdyż uznano go za złodzieja. Ale powtórnie grając pod krzyżem w obecności innych ludzi, otrzymał drugi trzewik. I w ten sposób odzyskał wolność. W XVI w. krzyż ten przekazano do Numanu - i wtedy tę romańską rzeźbę Kacper Kuncz zastąpił obrazem.

50°03'11"N 19°54'43"E | na mapie:F

Kraków

Kościół św. Benedykta (koniec XVI w.)

Kościół św. Benedykta (koniec XVI w.), zbudowany na reliktach romańskich, prawdopodobnie z XI w. Ufundowany prawdopodobnie przez benedyktynów tynieckich, którzy w tym czasie byli właścicielami tego terenu. W ciągu wieków miał wielu opiekunów: Norbertanki, rodzinę Lanckorońskich, a ostatnimi byli Duchacy, którzy prowadzili szpital w Krakowie. Stąd na sygnaturce krzyż charakterystyczny dla Duchaków.

Po utracie niepodległości w XVIII w. kościółek znalazł się po stronie zaborcy austriackiego. Właściciele nie mogli z Polski utrzymywać kościoła, więc jeden z mieszkańców sprowadzał tu księdza, który raz w tygodniu odprawiał mszę świętą. Potem kościół przed zburzeniem uratował proboszcz miasta Podgórze. Obecnie kościółek otwarty jest tylko raz w roku w czasie święta Rękawki.

50°02'36"N 19°57'26"E | na mapie:G

Zdjęcia dodane przez (w kolejności): rudzik0312, fot. tellmemore, fot. K. Chojnacki, fot. K. Chojnacki, fot. K. Chojnacki, joanna33, AniaiJurek

Trasa dodana przez: joanna33

Przewodnik wygenerowany w serwisie www.polskaniezwykla.pl. Wszystkie prawa zastrzeżone. Żadna część ani całość Mini przewodnika nie może być reprodukowana ani przetwarzana w sposób elektroniczny, mechaniczny, fotograficzny i inny; nie może być użyta do innej publikacji oraz przechowywana w jakiegokolwiek bazie danych bez pisemnej zgody Administratora serwisu. Copyright © 2007 Polska Niezwykła

Wygenerowano:
niedziela 25 sierpnia 2024 04:21:22